

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланович псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудня.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Людого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошені авичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 15 кр. від стрічки.

Предлога про водні дороги.

(Конець).

Виконане водних каналів має відбути ся такими етапами: час до 1904. року має послужити для підготовлення. Протягом сих трех років мають бути вироблені подрібні проєкти, подрібні пляни мають бути довершені, траси водних каналів мають бути нарешті переведені, кошти поодиноких ліній мають бути подрібно обчислені, а також технічне виконане каналів, особливо трудне питанє покраня великих ріжниць що-до висоти має бути розвизане. Потрібні для вступних робіт видатки мають бути як і всі інші державні видатки щорічно вставляювані до державного бюджету і мають бути покривані в обсягу бюджету без окремих кредитових операцій. З 1904-им роком має почати ся будова, а правительству лишена свобода, в якій порядку має оно взяти ся до виконання будови поодиноких водних доріг, але до 1924. р. мають бути всі канали і регуляції рік покінчені. Проволоку сего речинця може лише рада державна ухвалити.

Друге обезпеченє, яке дає предлога, лежить в тім, що она приспорює вже потрібні з а с о б и для виконання будов в першій добі від 1904.—1912. року. Потрібні кошториси будуть предложені доперва в 1904. р. Наколи-б призволенє потрібних грошевих засобів відрочено аж до 1904, коли вже все буде уложено, то тим самим зроблено би виконанє зависимим від волі тих законодавчих чинників, які на той час будуть міродайні. Щоби се обминути, має вже тепер рада державна на по-

треби будови першої доби від 1904—1912. ухвалити максимальний кредит 250 мільонів корон, виключно призначений на будову водних доріг. До покраня коштів будови мають передовсім причинити ся інтересовані, іменно поодинокі краї і міста Прага і Відень, відтак повіти, громади і інші інтересенти. Спершу вимагало правительство в часі переговорів від інтересентів 25%, але натрафивши на труднощі, лишило сю точку в предлозі ухвалам поодиноких соймів і се неперечно буде спірна точка, позаяк финанси поодиноких країв не є такі світлі, щоби могли причинити ся до покраня коштів значнішими датками.

О скільки інтересенти не зможуть причинити ся до покраня коштів, буде мусіла держава на се ложити, і в тій цілі має бути затягнена 4% вільна від податку позичка амортизована в 90 роках. Правительству дістане вже тепер дозвіл видати з сеї позички 250 мільонів корон. Емісія позички має одначе наступити доперва в протягу будівничої доби 1904—1912. року. Для покраня рештуючого запотребованя, яке покаже ся до 1912. році, має правительство подбати новою предлогою, яку має внести з кінцем першої доби. Се буде ще одинокі законодавна робота, яка буде потрібна в будуччині що-до будови каналів, хіба що може послідувати ще зміна або розширенє будівничої програми. Окрім того предложить міністер скарбу раді державній проєкт для покраня коштів опроцентованя і амортизації позички, о скільки она не буде оплачувати ся доходами водних доріг. Предлога що-до покраня коштів буде, розуміє ся, в пізнійшій часі внесена. Всі інші розпорядки, осо-

бливо що-до переведеня траси, виробу подрібних плянів і способу технічного виконаня, заряду водних доріг, заведеня і побору належитостей, будуть видані адміністративною дорогою.

Се є головний зміст внесеної предлоги про водні дороги. Предлога дає запоруку здійсненя водних доріг а заразом засоби на першу добу 1904—1912. р. Тим способом практично обезпечено будову водних каналів і регуляцію рік від будучих парламентарних випадків, бо се зовсім немислимо, щоби в будуччині найшло ся таке правительство або такий парламент, що хотів би залишити докінченє будови доріг, що коштували вже 250 мільонів корон. Австрія мати ме тим способом 1600 кілометрів водних доріг і сплавні каналові злуки від Дунаю до північного і Балтійського моря. Сі дороги відкриють для судетских країв широкий шлях для вивозу на північ, а східні краї будуть мати новий шлях для вивозу в напрямі Чорного моря.

Що-до галицких водних доріг то они після теперішнього начерку мали би лучити ся ріжними варіантами при усті Дунайско-Одерского каналу в долину Одри, і йшли би — яко канал — повисше Кракова в долину Висли. Для продовженя великої водної дороги в середину Галичини можливі дві групи варіантів. Одна часть їх, ідучи природними руслами Висли і Сяну, вимагала би від одної точки Сяну каналу до Дністра. Сі варіанти вимагають далекого колованя на периферії краю і мусять ще що-до Висли яко пограничної з Роснею ріки з тим числити ся, що сю дорогу можна би перевести лише в порозуміню з російским правительством. Друга група лучила би поріче Висли і Дністра

9

Лев Лопатинський.

Перед і за кулісами.

(Оповіданє).

— Я розповім вам, панове, нинішню мою подорож. А властиво не мою, лиш моєї отсеї собаки — відповів на се Юрчин, і поплескав Гектора по лобі.

Вже не входжу в се, що він бідняка, мій Гектор, набігав ся, наволочив ся сеї весни, жемчухаючись по цілім містечку. Кілько він обірвав стуханів і буком і каменем, які він борби зводив з суверниками і кілька разів був щасливим витязем — про те не буду розповідати.

Грімкий сміх залунав в кімнатці. Початок сего оповіданя не займив слухачів нічим. Всі з легковаженем і мовби з розчарованем споглядали на доктора, котрий ухотив прецінь загально за дуже освіченого чоловіка.

З доктором не можна розправляти — замітив надпоборець — коли він з поважної kwestії зійшов аж — на собаку.

Позвольте мені лиш докінчити — сказав спокійно Юрчин, перечекуючи хвилю, аж загальна веселість втихомирить ся. Я звяз Гектора з собою. Звичайно замикаю его в покою, щоби не розволочував ся. Коби ви бачили сю

втіху, як він пестив ся коло мене, як скавав довкола візка, як кидав ся до коний і знов відбігав і знов вертав і гавкав і скомлів! Чи з нас, панове, мав хто, нагоду так тішити ся? Хіба вже дуже давно, ще як був дитиною!

Щож в сїм дивного, — замітив надпоборець, — що не тішив ся? Молодій собаці не тяжко скакати.

На своє собаче житє він такий самий застарий, як я на мое людске — підхотив Юрчин. Він має сїм років, а я 28. І так само, як він, я мовби запертий між моїм самітним мешканем і працею мого заводу. А однак я вавидував в сій хвилі мому Гекторови, бо я сам сїдав у візок рівнодушній, апатичній, майже знеохочений.

Ледво ми рушили з місця, — зачав дальше Юрчин трохи піднесеним голосом, щоби не дати собі перервати замітками слухачих — мій Гектор пустив ся як шалений, удицею і в присуті своєї надмірної радости наскочив на жида і вхопив его за халат. Жид в криш, скочив в бік, а пола лишила ся Гекторови в зубах. Я мусів інтервенювати. Заспокоїв жида, а Гекторови всипав кілька нагаїв.

А колиб ви були бачили, мої панове, як ся собака лізла до мене на чвораках, як ціла его постава виявляла і страх і привязанє, боязнь, і надїю на помилуванє... а его очи мовби хотїли промовити, мовби перепрашали за сповнену нерозвагу, мовби благали ласки для себе! З нас може ніхто не буде так кавав ся на

страшнім суді перед обличчєм Бога, як така нища собака ве ся коло ніг свого пана.

Але ви відбігаєте, пане доктор, від предмету, завважав неохотно надпоборець — сеж не стоїть в жадній звязи ані з драмою, ані з комедією.

Я не забув, з чого ми вийшли — успокоїв его Юрчин і так говорив дальше: Ледви Гектор дістав свою заслужену прочуханку, ще не перестав з болю скавуліти, а вже скочив весело на мене, мов дякуючи за науку. Але поправи не обіцював і не поправив ся, бо вже така его авантурничка натура. По полях уганяв за мотиллями, ловив їх у пащу, виправляючи при тім найкомічнійші скоки. В селі гонив курки по обійстях, ловив поросята за хвіст, вже кожду бабу мусів налякати зайшовши з заду та гавкнувши своім здоровим барітоном. Я слїдив за ним з великим заінтересованем. То причукне до землі і закрадає ся, щоби вечайно напасти, то знов щурить уха і вітрить вітер, то втікає перед погонею сїльских собак і ховає ся під візок, з его грива здіймає ся до гори і очи сиплять блискавками. І я знов щиро завидував мому собаці.

Ха, ха! Так хіба після вас, треба пса посадити на візок, а самому уганяти по поли? — дотепкував надпоборець.

Після мене виходить лиш те, щовсяка звірина має більше вражїнь, чим ми, люде. Я перетелевав ся дві милі і майже не звертав уваги на мое окруженє, не надїав ся жадної пригоди

каналом. Дятого предлога подає лише в загальній рамі, як має бути досягнена злука з Дністром і якою дорогою. Так само остає ще відкрите питання що-до Львова і о скільки економічно корисно було би далше продовжене водних доріг на схід. (Проти каналу Львів-Броди, або Судова Вишня-Броди висуває ся сумнів, чи Росія не засипала би нас дешевим збіжем і не шкодила нашій продукції. Буковина, що бажала би злуки Дністра з Прутом, не узгляднена в предлозі).

Відень став би по виконанню сіти каналів головним огнищем, з котрого рух від Дунаю переходив би каналами на північ. Як колись у Відні збігали ся великі гостинці, так тепер будуть сходити ся водні канали. Як небудь предлога є лише загальним нарисом водних доріг, всеж таки ідея будови водних доріг є так могутна, що заволодіє умами державних мужів і може вийти на великий хосен грядучим поколінням.

Праці або хліба!

Львів починає відчувати великоміську недугу — безробітє широких мас робітничого стану. Інвестиції послідних літ і великий будівляний рух стягнули до міста тисячі робітників. Сего-ж року інвестиційні роботи, як закладане водопроводів, засипуванє «пелчинського ставу», нівельованє терену коло нового доїзду до кадєтської школи і такі великі будівлі, як кадєтська школа, міська різня, театр, пасаж Миколая — всьо те вже покінчене, а приватний рух будівляний устат майже востім. Сотні робітників остали без хліба. Що дня на ринку перед домом «Просьвіти», де безробітні мають своє становишко, кишать від тих бездомних і бездольних, що живуть і голодують... зі своїх десять пальців. Часто збирає ся товпа перед ратушом і вицикує коло обох львів при входовій брамі, та лише здіймає кавелюха перед вітцями і управителями міста, що заїзджають і заходять до ратуша. Ніхто про сю товпу не дбає, бо нема до чого єї узжити.

Вчера рано коло год. 8. зібрала ся більша, як звичайно товпа перед ратушом. Вже весна настала вповні, а вигляду на роботу жадного. В товпі чути було паріканя, погрози, нервові рухи, метушню. Підняє ся оклик: праці або хліба! сей страшний оклик має, доведених до розпуки, се тemento для можних, для ситих, для вдоволенних філістрів, для безжурних легкодухів. «Праці або хліба» переложене на зрозумільший язык значить: «або дай, або видру!» Або займіть ся голодуючим меншим братом, подайте ему спо-

сіб до прожитя, або він в розпуці кине ся на вас гірш дикого звіря, голодом приведеного до крайности.

В товпі під ратушом найшли ся розсудайші уми і она порадили вислати депутацію до президента міста, щоби ему предложила бажанє робітників. Президент Малаховский приймив депутацію і прирік дати відповідь о 12. годині, коли порозуміє ся з управителями департаментів, де і скільки робітникам можна би дати занятє. Депутація прийвля се до відомости і оновістила резолюцію робітникам.

Рішили чекати терпеливо до полудня. Але часть товпи, яка збільшала ся чим раз, не знати на чий заваив, рушила улицею Гродзичких на Стрелецьку прощу і там кинула ся на страгани жидів, що продають там т. з. жовківский хліб. В одну мить порозхачували бохонці, положили їх між себе і подали ся на краківську площу спожити легку а нечравну добичу. Поліціянта, як звичайно у Львові, не було ані на показ.

Ніхто і не прочував може, що се мало стати початком ексцесів. Але безкарність осмілює товпу, а цікавість, жадоба сензації публіки у великім місті ще збільшає замішанє, яке надто небезпечні індівідуа старають ся піддержувати для своїх власних злодійських та рабівничих цілей.

Громада правдивих робітників, які справді бажали працювати, чекала перед ратушом до полудня і вислала вдруге депутацію до президента. Начальник міста заявив, що робітничє бюро може дати занятє 400 робітникам і нехай охочі до праці запишуть там свої імена а решта нехай іде до п. намісника і краєвого виділу, так она може зарадить їх біді. Робітники рушили до намісництва, а до них прилучив ся всякий, хто лише не мав нічо ліпшого до роботи, юрба зросла до тисячної товпи. І може би була ціла маніфестация взяла иньший оборот, але при кінці Рускої улиці кордон поліціянтів заступив дорогу напливаючій як філіркі товпі. По коротках пересправах, що робітники ідуть в мирнім намірі з депутацією до намісника, товпа завернула в Сербську улицю і з окликами: «Хавьба!» «не хочуть нас вислухати!» бити «шяби!» — почали діло нищени. Хто що мав, кидав в жидівські вікна. Нагоду вибиваня шиб підхопили радісно всякі підростки та волоцюги, що скорі до всякої уличної «шопки». Склені замикали ся скоро, а товпа ішла щораз далше несучи з собою пострах. Ціле місто прибрало вид, як підчас якого нападу. Веї вистави і склені позамикано, хаба малими отворами впускано в двері. Каварні поспускали зелізні стори у великих вікнах, а в середині засьвічено газ для гостей. Публіка роями стояла по тротуарах, по бальконах і у вікнах зі студо-

ванєм і зацікавленєм приглядачись загадочним для себе подїям. Поліції мовби не було — ніде не було єї видко. Дперва по скінченім поході вибивани шиб з'явили ся поліційні патролі, комісарі поліційні і кілька компаній війська, яким припала вже роля пасивних зрїтелів на спокійних пасантів.

Тимчасом знатна часть правдивих робітників, трактующих серіозно справу безробітє, обійшла поліційний кордон Валовою улицею і зібрала ся перед палатою намісника. Повідомлені про розрухи інжінєр Мокловский, Вітик і Менсович, як провідники соціально-демократичної партії явили ся також перед палатою намісника і услокоювали робітників. Також президент міста прибув до намісника, а сей заявив ему, що вже сам інтервеніовав в правительстві і у президента міністрів д-ра Кербера о приспїшенє будови нового двірця зелізняці, сейчасового розпочатя демоляції призначених на розвалєнє 180 домів та будови університетської бібліотеки. Надто намісник скликав на пині конференцію жидачівського, жовківського, городецького і львівського старостів що-до енергічного веденя правительственних робіт. Те саме заявив намісник і робітничій депутації, яка явила ся у него під проводом інж. Мокловского. Мокловский заявив, що також він сам буде телеграфувати до міністра Кербера і до парламенту в імени соціально-демократичної партії, щоби приспїшено правительственні роботи, а намісник відповів, що се буде лише підпертем его бажань.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Закон про водні дороги, який предложило правительство палаті послів, викликав в найширших кругах населєня правдиве вдоволенє. Оноді відбуло ся моравське віче, в справі водних доріг, при численній участі заступників міністерств, міст, торговельних палат і сіл. Предєдатель віча, Просковец, висказав подяку цісарєви і правительству за ввєсенє каналового предложєня, супротив котрого веї народи Австрії стають побіч себе як братя. Бєсїдник бажав би, аби безпроволочно розпочато роботи. Свою бєсїду закінчив Просковец окликом в честь цісаря. Менгер підносив рівнож в тій справі заслуги президента міністрів і міністра торговлі. Ту часть бєсїди прийняли зібрані грімкими оплесками. Кількох бєсїдників обговорювало економічне значєнє тих частий каналів, котрі мають вести через Мораву. Остаточно віче прийало резолюцію, в котрій висказує своє вдоволенє, що насамперед намірено будувати канал Дунай-Морави-Одра. Далше домагає ся, аби по як найскоршій полагодженю технічних

і не ждав єї. Одним словом, я нудив ся, забиваючи нас папіроскою. А Гектор, звірина малої інтелігенції, бавив ся за сей час знаменито. Вражія міняли ся у него що хвиля. Нєспокій, тревога, злість і завзятість, осторожність і відвага, радість і смуток перенизували его пєсачу душу. Я сам мусїв би далеку подорож відбути і дивних пригод шукати, аби пережити такі сильні вражія, як мій Гектор підчас винищної проїздки. Юрчин поклепав з любовію свого вірного Гектора і поклав ему під стів останки своєї їди.

— Годі тепер людям шукати пригод, при винищнім сусїпльнім ладі — замїтив тут Голубович, котрого історія Гектора також не змогла перекопати: часи Дон-Кішотів минули вже і здає ся, безповорно.

— Тому не відвертаймо ся бодай з легковаженєм до штуки. Она ще одва зворушує наші нерви, піддержує фантазію, з сірої буденщини веде нас в світ мрій і пригод. Комедія! — запалював ся Юрчин — добре і се, так як добрий прохід в парку по рівних стежках, з тїпистими лавками для випочинку. Але хто хоче віддихнути сьвіжим воздухом висшої атмосфєри, заглянути у пропасти, ходити понад урвиска, — сей іде в Альпи. Я-ж хочу відсвьїжити своє замерле чутє, відчутти трагізм хвилі, і тому — признам ся вам, панове, — волю іти на драму.

Розмова оживила ся і стала загальнійшою. Кілька осіб стануло по стороні Юрчина. Підняв

ся гамір, серед якого губили ся слова і аргументи. До того зачали тепер сходити ся актори.

Спершу наплила громадка молодих акторів, між якими були навіть підростки, що їм ще навіть вус не засїв ся. На їх лицах було слїдно ту спєкоту, в якій цілий вечер мусїли ввихати ся по сцені. Очи сьвітали ся якимсь дивним блєском утїхи і подразненя, а рожевість в тварі, що походило по части з горяча, а по части від останків зле витертої шминки на лиці, надавала їм виразу здоровля і жвавої енергії. Она засїли собі в другій комнаті та і завзято, але притицєним голосом спорили, хто був виною тої довгої «назви», що виїшла в гуртовій сцені перед другим хором.

— Жваві хлопці, замїтив Юрчин, вказуючи головою в їх сторону, не богато їх, а становлять комплєтний хор.

— Знаменито сьпївають, — підхопив Голубович — коби нам ще нині затагнути яку пісню...

— Але не видко нікого зі старших артистів, сказав Юрчин, я рад би близше познакомитись з ними.

— Они ще там одягають ся, але певно будуть тут усі.

Як-раз на ті слова Голубовича всунуло ся до склену кілька оголєних осіб, що з далека мали востім вигляд сьвященників. Наперед вїхав на цілу ширинь дверей грубий двірник зі штуки, за ним всунув ся мов несміло, мов нерішено

лисий батько, а попри них перебіг, випереджаючи, комічний амант Іванців.

— Горівку, але велику — кликнув Іванців до хлопака — трошки кавяру на закуску.

Грубий двірник відсапнув, поклонив ся до стола, де сидїли оба наші знакомі і собі-ж приступив до ляди.

— Щож, ви будете так самі пити, може би так зробити колїсцятко? Так чоловік і не запиває ся і виє свою міру. А самому лити в себе — се по п'яцки.

— А добре, — пристав Іванців. — Малий, ще дві налий, але великі.

— І постав тутка сіль — додав грубий двірник — і кавалочок хліба, отак о, на пів пальчика.

Тимчасом лисий батько, якомсь дивнєнко вихилисом, що не мож було розпізнати, чи він так кланяє ся за кождим кроком, чи куляє на нагнітки, підійшов до стола наших знакомих. Солодко усмїхненою виголеною пикою кивав приязно і витягнув руку з довгого рукава, щоби привитати ся.

— А, як ся маєте, пане Стоцкий, сїдайте отгуг коло нас, — запрошував Голубович.

— Дякую, я оттак ще поступив на хвильку, заким там жінка дома розпакує постіль, то що... бо я, знаєте не люблю того господарства, пане добродію, того краму...

— А пані-ж ваша дасть собі сама ради з тим всім, — спитав Юрчин.

— Ей, она пане добродію, баба з пекларо-

справ, приступлено сейчас до будови і безпечно волочно получено канал Дунай-Одра з Прерова на Оломунець з одної сторони з Лабою, з другої з Вислою. Вкінці віче вислало телеграму до цесаря з подякою за предложеня.

Про руско-опозиційний клуб пише з Відня Нрд. до «Дьла»: Руский клуб приготував деякі внесення і інтерпеляції в важнійших справах, котрі імовірно в послідуючій тижни будуть поставлені. Окрім своїх тійших нарад він має також спільні наради з польськими людовцями і стояловцями над спільними галицькими або взагалі важнійшими справами. В справі податку горівчаного постановив клуб, по довшій нараді, голосувати за тим податком (згідно зі становищем незалежних руских і людових польских послів в галицькій сеймі); однак звільнив д-ра Коса від солідарности в тій справі. В імені клубу має промовити др. Король.

Між польскою пресою, а чеськими Narod. Listami розгоріла ся завзята полеміка з причини, що молодоческий орган кинув підозрінє на польске Коло, мовби то оно разом з чеськими феодалами мало вести підпольну роботу против кабінету д-ра Кербера. «Президент міністрів — написали «Nar. Listy», — як шеф правительства мусить бороти ся з впливами, котрі на всякий спосіб старають ся повалити его. Він передо-воім мішає рахунки Поляків а також наші феодалні властители великої послости не дуже ему прихильні. Одні і другі очевидно не зраджують ся, а ведуть борбу пстайки. Др. Кербер не є чоловіком великих плянів, він вдоволенний тим, що парламент працює. Сим, що ему пове-ло ся перефорсувати вибір делегаций і закон о рекрутї, вискав собі прихильність в рішачючих кругах; з тої причини не експлодують ще міни, підложені під ним Поляками і иньшими его противниками. Поляки і чеські феодалні великі властители, котрі всі свої сили напружали, аби Чехів здержати від обструкції, жалують того нині, цькують чеських послів против правительства і висилають їх всюди там, де самі не мають відваги виступити. З огірченєм против Кербера, котрий не хоче сповнити польских жадань, треба числити ся тим більше, що Бобжинського увільнено з его становища, а брата намісника Галиччини, гр. Півніського, також усунено з его посади. Поляки ще не знають, до якої тактики они мають взяти ся, певною річю є лише се, що в теперішній політичній ситуації не чують ся щасливими.

Небезпеченство безуспішности парламентарної сесії ще завжди висить над палатою послів, але не лише з сеї сторони, де вказує молодоческий орган, як радше в загальнім роздразненю, яке внесли радикальні елементи до палати, так, що навіть послі бажачі щиро привернення

дом, она би самому чортови дала рада, хе, хе хе!...

— Але прецінь, ваша пані дуже добра, — завважав Голубович, який як делегат чув ся в праві до робленя уваг членам дружини. — Ви робили пані вимівки за такі дрібниці, а она мимо того за вас так старає ся.

— Бе, бе, pan zaawsze z filisterskiego stanowiska wychodzi, paanie dobrodzieju. Постіль, се у мене дрібниця, месенаасіє, переспати ся я можу, от, як тут напємо ся, або у вас, або таки тутка у шиночку, або і на серед ринку, пане добродію, — на тім штука нічо не стратить. Але як она поверне ся до мене своїм широким за-дом, коли я батько і муж дому, такий поважний ховяїн...

— Ви вже знов, Стоцкий, почали давню історію? перебив розгорячкованому, лисому батькови грубий двірник та ходіть, тут чекає на вас горівка.

— А, ну, чиж я її зачинаю? Колиж то люди не хотять зрозуміти, що для актора штука є перша, а весьо друге іде за нею.

— Але ви вже скінчили свою штуку в театрі — наставав двірник — а тепер пильнуйте чарки.

— Колиж я вже тут маю, пане добродію, — показав Стоцкий якимсь непевним рухом на чарки, які між тим з розказу Голубовича з'явили ся на столі.

(Конець буде).

нормальних відносин в парламенті, допускають ся тактичних похибок. І так на посліднім засіданю палати найшло більшість внесенє чеського радикала Фресля, щоби засіданє перервати, доки не явить ся міністер краєвої оборони, щоби дав відповідь на інтерпеляцію Кльофача. Перервали засіданє і ждали безчинно цілу годину, а міністер явивши ся не міг нічо иньшого сказа-ти, як відкликати ся, на відповідь, яку вже раз дав був на сю саму інтерпеляцію пос. Кльофача. Так само не потрібно загадав пос. Сустерсіч скликаня парламентарної комісії до виска-зання німецькому радикалови Штайнови нагани, ксли п. Сустерсіч повинен бути переконаним, що жаден поважний посол не похваляє проста-куватих і очерняючих вибриків сеї банди, але кожний осуджує єї рішучо і без парламентарної комісії. А через те весьо тратить ся дорогий час, і не лише календар Беррайтера, але всякий, хотьби який скромний календар стає ілюзо-ричним.

НОВИНИ.

— **Календар.** В середу: гр.-кат. Йоана пре-подоб.; рим.-кат. Филіпа. — В четвер: гр.-кат. Йоана ветхочеч.; рим.-кат. Зигмунта.

— **Похорони бл. п. архиеп. Іссаковича** відбу-дуть ся в четвер о 12. год. в полудне. Тіло по-кійника не буде бальсамоване на его власне ба-жанє і спічне на Личаківськм цвинтарі коло гробу архиеп. Стефановича. На адресу капітули наспіли численні кондоляційні телеграми: від цесаря, президента міністрів, міністра просвіти і від всіх громад, де покійний був почесним го-рожанином. Намісник гр. Півніський, маршалок гр. Ст. Бадені, президент др. Малаховський осо-бисто заявили капітулі своє співчутє. Міска ра-да у Львові ухвалила вчера, 1) що през. Мала-ховський має виголосити промову на похоронах покійного архиеп. Іссаковича, 2) школі в Лисцю (місце уродження помершого) уділти через 10 літ по 200 К. запомога, 3) назвати одну народ-ну школу у Львові ім. Іссаковича і 4) взяти чи-сленну участь в похоронах.

Конспиторіяльна капітула вірменська вче-ра пополудни вибрала генеральним вікарієм і адміністратором архидиєцезії кс. Якова Мошора, крилошанина і пароха в Кутах. День елек-ції нового архиепископа означить ся тоді, як до Львова прийдуть всі вірменські парохі, які належать до львівського архиепископства, в кож-дїм разі елекція після постанови мусить відбу-ти ся до двох місяців. Право вибору мають всі вірменські парохі. Терно кандидатів, яке має ся предложати, дехто укладає вже перед часом. Мають до него вїйти крилошане: Давидович, Мошоро і Теодорович.

Перед смертю бл. п. архиеп. Іссакович вручив кс. Мошорі лист до родини, в яким апро-бує завіщанє зроблене перед кільканацятьма лі-тами, та в яким висказує свою волю що-до по-хоронів. Лист писаний ще дня 14. мая 1900. р. починає ся словами: «В імї Отца і Сина і сьвя-того Духа. Аминь». На вступі зазначає покійник, що сям листом потверджує своє давнє посмертне завіщанє, в яким спадкоємницею всего, що ли-щить ся по его смерті, робить свою сестрини-цю, паню Альбину Розвадовску. Свою наслідни-кови записує два олійні образи: Матери Божої і Пр. Родини і велику звисаючу лампу в сальо-ні. Своїй родині не оставляє маєтку, бо «давав єї ціле житє богато, може навіть за богато». Просить о похорони як найзвичайнійші. Лист закінчений сими словами: «Вінців на мой до-мовині не вільно складати... Я нужденний порох і земля... До землі нужденний вертаю... Богу са-мому най буде слава... Як би по смерті не ста-ло грошей на конечні похоронні видатки, бо зложеного гроша не маю, то може найдуть ся милосерні Йосифи з Ариматеї, котрі по хрести-янськи похоронять мое тіло. Се є послідна моя воля».

— **Руско-народний театр** стоїть знов в пере-додні нового переселеня. Як довідуємо ся ди-ректор Гривецкий виє свою резигнацію до Виділу «Рускої Бесіди». Виділ, опираючись на контракті, списанім на шість літ, не хоче зго-дити ся на уступленє д-ра Гривецкого, але має намір єму додати зі своєї сторони адмінї-стратора. З такою пропозицією відносив ся ви-діл «Рускої Бесіди» до п. Заяківського і до од-ного б. артиста руского театру, перебуваючого тепер у Львові, але жаден з них не хотів при-няти сего становища. Так отже директорку власть хочуть знов ділити на: артистичну і ад-міністраційну, а тим самим завести нову систе-му управя театру, який можна з гори припові-сти, що она заведе, бо ділить те, що в театрі є нероздільним.

— **Зі Станиславова.** Отсам подаєсь до загаль-ної відомости, що з днем 1. н. ст. мая с. р. то-варства «Руска Бесіда», «Станиславський Воїн», філія «Просвіти», філія «Товариства педаго-

гічного», «Шкільна Поміч» будуть приміщені при ул. Собіського ч. 28. в каменниці п. Розен-бергової (давнійше військове касино).

— **Військовий єпископ** і польний вікарій кс. др. Кольман Бельопотоцки прибув на два дні до Львова, на візитацію тутешньої військової па-рохії і уділти св. Тайни Миромпомазаня ученикам тутешньої школи кадетської і дітем офі-церів та військових урядників.

— **Новий розклад їзди залізниць для Львова** обовязуючий від 1. лат. мая с. р. подаємо в ни-жнійшій числі.

Нова залізниця. Доносять, що утворило ся товариство для будови залізницї з Борислава до Трускавця. Довжина лінії вивосить 7 км., а кошт не перевишає суми пів мільона корон. Бу-дова тої залізницї розпочне ся сейчас по пола-годженю передвступних формальностей.

І. загальні збори учителів і учительок ав-стрийских шкіл вправ відбудуть ся дня 26. мая с. р. в ц. к. учительській семінарії жіночій у Ві-дні (I. Hegelgasse 14) з слідуючим дневним по-рядком: 1) Народи над статутом маючого засну-вати ся державного звязку учителів і учительок австрийских учительских семінарії а зглядно шкіл вправ в тих заведенях, 2) наради над пра-вно-службовими і другими відносинами тих учи-телів і учительок.

— **Жид поміщиком.** Державець дїбр Мотьо Фі-шер з Дорогова на Буковині купив село Кіселінів, заставницького повіта, від Октавіана Зотти за 940.000 кор.

— **Катастрофа в Грісгайм.** Один з наочних сьвідків страшного вибуху в фабриці хемікалів в Грісгайм, описує сими словами катастрофу, якої доси ще нігде не було: Кроваво заходило сонце над горами Тавнус, а вечірня луна довго блєстїла. Коли у Франкфурті почули рівномірно по собі слідуючі громи, думано, що се відгомін далекої бурі. І дійсно, на овиді показала ся хма-ра, та тяжко і поволі сунула до Мену, який о-свєтчував послідні блєски западаючого сонця. Природа віщувала якесь нещастє і не ошибну-ла ся. — Грісгайм є містечком з 8.000 душ на-селеня, віддалене 4 км. від Франкфурта, на пів-нічнім березі Мену. Найбільшою була там фаб-рика «Електрон», в якій вироблювано хемічні продукти для половини Німеччини. Пожежа ви-бухнула в відділі гранатів і за хвилию обняла всі будинки. Коли лише показав ся огонь, по-жарна сторожа зі сикавками почала его гасити. Однак по хвили роздав ся страшний гук, стовп огню вилетів у воздух, в нїм цегля, залїзо, дах, рами і т. ин. Сей перший вибух гранатів убив кількадесят робітників.

Позавчера звидів я місце катастрофи. До недавна цвітуча місцевість представилє тепер стирту згарниц і звалищ. Крім фабрики «Електрон» стояли в долині ще дві нивші фабрики. В фабриці «Електрон» працювало 1.800 робітників, а в тамтих двох 260. По дорогі стрічав я робітників, тепер бездомних бурлаків. Вандрували до Франкфурта, бо в Грісгайм не мали що ро-бити. Всі фабричні будинки погоріли, а в місті також забракло живности. Межи робітниками було багато ранених: Сему голова розбита, там-тому рука зломана; а всі пригноблені і збідже-ні. В Грісгайм каменниці порозпукали ся, вікна потовчені, деякі улїці замкнуло військо, доми порожні, бо грозить заваленєм. В шпиталі і в школі лежать ранні, на улїці на розстеленій боломі поукладано покотом померших. Ніхто про них не журить ся, ніхто не йде розпізнавати. Се самі нежонаті робітники і завтра відбудуть ся їх похорони. Число жертв годї на разі означити. Подають, що погибло понад сто осіб, а межи ними директор фабрики і хемік др. Якобі.

— **З бразилійської Парани.** З Бразилії доходить ближші вїсти про напад Ботокудів на іспанских місіонарів: З початком марця с. г. напали дїку-ви Ботокуди на капуциньску місію в Мараньоне коло кельонї Люцена і вимордували понад сто осіб. Під ножами дїкунів погибли чотирі Капу-цини, сїм монахинь і звиш сто дїтей. Місію за-сновали Іспанці в 1869 р. і она складала ся пере-важно з іспанских монахів.

— **Дефравдацію** сповнено в варшавськїм това-ристві нафтовім. В магазинах не стає 40.000 пудів нафти, вартости 60.000 рублів. Крім того скрадено з каси 100.000 рублів. Каснер товари-ства утік.

— **Конкурс** на посаду міського секретаря роз-писує магістрат в Стрию. Річна платня 2.800 К. + 500 К. активального додатку і три п'ятиліти в квотї 10% постійної платні. Поданя можна вносити до дня 20. мая с. р.

— **Дрібні вїсти.** В Білобожницї коло Чорткова буде отворений від 1. мая с. р. телеграфічна стація з обмеженою денною службою. — В Єзу-поли на три кілометри перед стацією вискоквич з поїзду залізничий робітник і тяжко потовк ся. Робітник мав намір тим способом не заплатити за їзду. — В Дрогобичи сїймано торговельника Цудека Гайнберга з фальшивою десяткою. Гайн-берг вже передше пустив одну таку десятку в цукорни п. Височанського.

Посмертна оповідка.

О. Іван Здерковський, парох в Конохові, упокоїв ся дня 25. с. м. в 79. році життя, а в 46. р. священства. В. с. п.!

— Володимир Целевич, син пароха в Павелчи коло Станиславова, б. студент медицини, помер в Павелчи в 43. році життя. В. с. п.!

Телеграми.

Відень, 30. цвітня. Вчора вечером відбули ся збори долішно австрійської адвокатської палати, на яких прийнято резолюцію зі спротивленем против недавно опублікованої адвокатської тарифи та з жадаем єї цофнепн. Збори прийняли до відомости зложено мандатів президиї і виділу, та візвали виділи всіх австрійських палат до такого самого поступку. Екзамінаційні комісарі заявили, що так само зложать свої мандати, а постійній комітет делегатів адвокатского віча застановив свої чинности.

Берлин, 30. цвітня. Berliner Neueste Nachrichten доносять з Петербурга, що перший помічник міністра просвіти Мещанінов прийняв депутацию студентів, вислухав їх зичливо і за-

охотив, щоби спокійно віддавали ся студиям та не зволікали зі складанем іспитів. Всякі згляди і пільги будуть примінені, а над шкільною реформою працює міністерство з цілою енергією.

Париж, 30. цвітня. Після донесень, які надійшли сюда до 3. год. в ночи про висліди referendum гірничих робітників, заявлено ся коло 22.000 гірничих робітників за, а 14.000 против загального стрейку. Далеко більша частина робітників здержала ся від голосованя, бо о скілько стверджено, на 160.000 управнених до голосованя, взяло участь в референдум лише 45.000.

Будапешт, 30. цвітня. Заповіджений проф. Піклером виклад не відбув ся задля демонстрацій студентів, яка прогнала з салі слухачів проф. Піклера і перешкодила врученю ему адреси довіря. З причини вчерашних подій перервано виклади на університеті на два дни.

Льондон, 30. цвітня. Дневники доносять з Пекіна, що змаганя заступника Сполучених Держав, щоби зменшити загальну суму претенсій держав що-до винагородженя, яке Китай має їм заплатити, остали без успіха.

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

— **Відень, 29. цвітня.** Здавало би ся, що предложене в палаті послів о будові водних доріг викличе більше оживлене на грошевім тораї, тимчасом до сеї пори надія завела. В біржевих кругах, видно, не прикладають поки-що ніякого значіння до послідних подій в парламенті. Рух на біржі не змінив ся. Причиною сего має бути боязнь, що в парламенті кожної хвилі можуть відносини погіршити ся, а тоді предложене о водних дорогах не буде мати такої вартости як доси. Всі дожидають, який оборот возьмуть парламентарні справи в маю.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 16. до 30. цвітня 1901.

При співучасті військової музики 80 п. п.

1. Увертура.
2. Bangaro i Miss Lakara япанські ігрища.
3. Les Henry, танцери.
4. A-Bo-Kou, жонглерска сцена.
5. Georg i Gutti Edler, сльпейска сцена.
6. Кльовн Zertko зі своїми 15-ма акробатичними псами. — 10 минут павзи.
7. Орхестра.
8. The Gilbals, надвоздушний акт.
9. Fritzi Sarotti, субретка.
10. Nadrage, черевобесідник. — Павза.
11. Орхестра.
12. Castell de Vere, кольоратурова співачка.
13. Трупа Fjord, лижварі на штучнім леді; справдішна совганка на сцені.
14. Pawelo Compagnie, 16 осіб, найліпша в світі пантоміна.

Що дня велике представлене. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці High Life представлене. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Водолічне заведенє і пансіонат КІСЕЛЬКИ

розширений в минулім році через вибудоване нового дому отвертий цілий рік.

Близших пояснень уділяє настоятель заведеня др. Едмунд Ковальський. — Львів — Підзамче «Кіселька». 5—10

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвіти»).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечас будянки і всі предмети движимі против огневих шкід.

«Дністер» припоручили Преосвящ. Ординариту Всєч. Духовенству і вірим всіх трех Епархій.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервний	311.540	кор. 11 сот.	} разом 620.406 кор. 65 сот.
Резерва премій	171.942	„ — „	
Резерва спеціальна	6.000	„ — „	
Фонд емеритальний	30.924	„ 54 „	

Тарифи «Дністра» умірновані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроблемно в присутности Делегата і 2 членів.

Поліси «Дністра» приймають при позичках гіпотечних: Банк кравчий Каса ошадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Тереховлі, Заліщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; з таких обезпечень через «Дністер» іде часть провізії на рускі публичні добродійні цілі; поліси і квіти видає Краківське Товариство рускі.

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій «Дністра». Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії.

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра»

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На житє обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий цісмя часу середно-європейского).

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

купує і продає

вєякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		1:55	6:25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор	
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятини		2:08	6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.			6:43	„ „ „ дв. Підзамче	
	7:45	з Янова		8:30	6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	7:49	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		2:55	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина	
	8:00	на дв. головний			9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лпн. до 15. вер.	
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сяцока			9:15	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятини дв. Підз.	
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина			9:42	до Сокаля, Белця, Рави рускої і Любачова	
	11:45	з Рипова, Любачова, Самбора		2:40	10:25	до Чернівців, дв. гол.	
	11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)			1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
	12:55	з Янова			2:15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і свята	
	1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.			3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
	3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)			3:15	до Янова шод. від 16. мая до 30. вер.	
	4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия			3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.	
2:20	5:11	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.			3:30	до Рашева, Хирова, Любачова	
2:35	5:35	з Кракова „ „ на дв. голов.		Ніч			
	5:50	з Кракова „ „ „		12:45	6:10	до Станиславова	
1:45	5:40	з Чернівців, Іцкан			6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	6:00	з Сокаля, Белця і Любачова			6:29	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно	
Ніч					6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)			7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний	
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.			7:32	дворець Підзамче	
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно			7:25	до Сокаля і Рави рускої	
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
8:20	9:50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова			9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
12:15	9:40	з Чернівців, Букарешту,		2:51	10:30	до Чернівців і Іцкан	
	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша			11:00	до Кракова, Відня, Варшави	
	10:20	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.			11:10	до Підволочиск, Бродів дв. голов. й	
	10:02	„ „ „ на дв. голов.			11:32	дв. Підз.	
	3:12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче			4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
	3:35	„ „ „ на дворець головний			4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Пера нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їади.